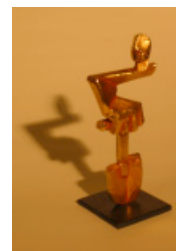

BIDRAG GULDSPADEN

"De journalister - verksamma i svenska medier - som genom engagerad och kunnig journalistik avslöjat eller skildrat väsentliga förhållanden som allmänheten förut inte kände till. Undersökningen skall vara ett originalarbete, självständigt genomfört"

Bidrag publicerade 1 jan-30 juni skall vara FGJ **tillhanda** 10 september

Bidrag publicerade 1 juli-31 dec skall vara FGJ **tillhanda** 10 januari

VILKEN KLASS AVSER BIDRAGET?
Lokal TV
DESSA PERSONER ANMÅLS: (DESSA BLIR DE NOMINERADE - DE SKALL HA GJORT EN BETYDANDE INSATS.) (Observera att för arbetsledare finns priset Gyllene dynamon)
Johanna Bäckström Lerneby, reporter
FÖRUTOM OVANSTÅENDE DELTOG FÖLJANDE PERSONER: (DESSA BLIR EJ NOMINERADE)
Hans Peterson Hammer (redaktör), Sandy Hansson (foto-redigering), Rune Bergström (foto), Martin Larsen (foto), Cecilia Svensson (foto), Magnus Persson (foto), Linda Kakuli (research), Truls Wallin (grafik)
PUBLICERAT/PUBLICERADE DATUM:
27 sept-1 december 2010
VAR PUBLICERADES JOBBET?
SVT Västnytt
BESKRIV RESULTATET AV GRÄVET KORTFATTAT! (GÄRNA I FORM AV RUBRIK OCH INGRESS (MAX 7 RADER))
<i>Familjehem var bluff – fångar släpptes fria Kriminalvårdens obefintliga koll på interner gjorde att ett företag genom bluffplaceringar släppt ut minst 18 grovt kriminella ur fängelset i förtid. Fångarna fick pengar på fickan och droger i handen. Trots att varningstecknen funnits under flera år och att kriminalvården gjort egna utredningar gick de aldrig till botten med oegentligheterna. Tvärt om. De fortsatte betala miljoner till bolaget. Landets socialtjänster gjorde likadant. Trots dödsfall och varningstecken placerades missbrukare utan kontroll via bolaget.</i>
PÅ VILKET SÄTT ANSER DU/NI ATT GRÄVET UPPFYLLER KRITERIERNA FÖR GULDSPADEN? (MAX 7 RADER)
<i>Genom att hantera och systematisera uppgifter från ett stort antal muntliga källor kunde vi med trovärdighet belägga ett omfattande bedrägeri med allmänna medel, där grunderna för rättssamhället satts ur spel – beslutade fängelsestraff verkställs inte och vård genomförs inte som planerat.</i>
HUR FICK DU/NI URSPRUNGSIDÉN TILL PROJEKTET?
<i>Tips från en gangster som hade fått nog.</i>
VILKA ARBETSMETODER TILLÄMPADE DU/NI?
<i>Jag började lista namn på fångar som muntliga källor hävdade hade varit bluffplacerade. För att ingen skulle kunna säga att ord stod mot ord eller att inslaget bara var hörsägen, bestämde vi oss tidigt för att varje namn skulle bekräftas av minst två oberoende källor (två fångars utpekande räknade vi INTE som oberoende, det krävdes att de kom från olika "sidor", alltså godkände vi heller inte två personalkällor som oberoende) När namnlistan började ta form gick det också att börja kartlägga fångarna med skriftliga dokument, från t ex kriminalvården, tingsrätt, hovrätt, HD, socialtjänst mm. Till slut hade jag 37 namn i mitt excellark, och efter att vi granskat alla namnen utifrån våra kriterier kunde jag med säkerhet säga att minst 18 av dem släpptes ut ur fängelset i förtid. När jag visste det kunde jag granska kriminalvårdens agerande, hur hade de kunnat tillåta detta? Och hade de haft möjlighet att upptäcka det? Och vad hade det kostat oss skattebetalare? Jag kartlade alla kontakter som Kriminalvården haft med bolaget, tillsyn, avtal, egna rapporter mm. När jag gick igenom materialet kunde jag visa att kriminalvården hade haft alla chanser i världen att upptäcka och ta reda på hur det förhöll sig med bluffplaceringarna, men att man medvetet struntat i det. Trots att man till och med brutit avtalet med bolaget, hade man fortsatt ha placeringar via företaget. Jag granskade avtal Samma sak med socialtjänsten. Jag kartlade vilka socialtjänster i Sverige som haft avtal med bolaget sedan 1 januari 2007 och vilka pengar det rörde sig om.</i>

Min granskning resulterade sedan i en rad inslag i Västnytt. Överskott av min research gjorde att även ABC, Smålandsnytt, Västerbottensnytt och Sydnytt kunde toppa med inslag om myndigheternas obefintliga kontroll av sina placerade fångar o missbrukare och vad det hade kostat skattebetalare i just deras bevakningsområde.

VILKA TYPER AV KÄLLOR ANVÄNDE DU/NI?

- 1. Muntliga källor, fångar, missbrukare, fd anställda, fd vänner och bekanta. Alla som haft någonting med mannen och bolaget i fråga, att göra. Listade alla som påstods ha varit placerade via bolaget i ett excell. Totalt 37 namn.*
- 2. Läste tingsrättsdomar och hovrättsdomar på fångarna, för att se att de verkligen var dömda och vilken typ av brott de gjort sig skyldiga till.*
- 3. Begärde ut och läste personundersökningar och belastningsregisterutdrag från akterna som var arkiverade hos domstolen, för att se vilken typ av brottsling det rörde sig om.*
- 3. Begärde ut och granskade samtliga aggressolistor från Kriminalvårdens all köpte vård och behandling sedan 1 januari 2007 för att se hur mycket pengar de betalat ut till Styrmansgården.*
- 4. Begärde ut och granskade placeringsbeslut på fångarna på listan för att kontrollera att de verkligen hade suttit i fängelse och vilken anstalt de avtjänat straffet på.*
- 5. Begärde ut och granskade samtliga vårdvistelsebeslut på fångarna. Vem hade fattat beslutet och var blev de placerade.*
- 6. Begärde ut och granskade kriminalvårdens egna tillsynsrapporter och utredningar för bolaget Styrmansgården.*
- 7. Granskade Kriminalvårdens avtal med Styrmansgården och också det brutna avtalet.*
- 8. Gjorde intervjuer med fd fångar, ansvarsintervjuer med Kriminalvården och bolagets ägare Bo-Göran Andersson.*
- 9. Begärde ut och läste tillsyn som Länsstyrelsen gjort på bolaget under åren och såg vad den hade lett till.*
- 9. Gick igenom familj, skulder, fastighetsinnehav, domar, åtal, konkurser på Bo-Göran Andersson och hans bolag. Läste revisionsberättelserna för de senaste tre åren.*
- 10. Kartlade vilka kommuner i Sverige som haft avtal med bolaget och missbrukare placerade via bolaget.*
- 11. Intervjuade missbrukare, anhöriga, socialchefer, föreståndare för familjehem som anlitats av Styrmansgården.*
- 12. Gick igenom anmälningar mot bolaget som länsstyrelsen fått in. Undersökta vad myndigheterna hade gjort sedan.*

STÖTTE DU/NI PÅ NÅGRA PROBLEM? VILKA?

Ett problem är att socialtjänster omgärdas av en massiv sekretess, vilket gör det besvärligt att även granska pengarna. Ett annat problem när man granskar den kriminella världen är den "golarkultur" som råder vilket gör att det kan vara svårt att få folk att berätta. Ett tredje problem just i det här jobbet var att alla var så fruktansvärt rädda för familjehemmets ägare, Bo-Göran Andersson, vilket gjorde det svårt att få folk att ställa upp med namn framför kamera.

Bo-Göran Andersson är också expert på att hålla sig gömd och oanträffbar, vilket gjorde det lite knepigt att komma i kontakt med honom.

HUR LÅNG TID TOG PROJEKTET?

Började spela in i juni. Hade semester och jobbade med annat under tiden. Uppskattningsvis ca två månader.

VILKA REAKTIONER HAR NI FÅTT FRÅN MYNDIGHETER OCH KOLLEGOR?

Kollegor på lokalmedia i Halland, ex Hallandsposten och lokalradion (som hade rapporterat om Styrmansgården under åren) ringde och gratulerade. Kollegor på Ekot, UG och Rapport gjorde samma. Justitieministern krävde en förklaring av Kriminalvården. Kriminalvården blev chockade över resultatet och tillsatte två utredningar.

En för att kartlägga var deras fångar egentligen höll hus. En annan för att se hur det egentligen hade gått till på Styrmansgården och hur man hade kunnat ha så dålig koll.

Den senare slutade i en polisanmälan.

Även socialstyrelsen gjorde en omfattande tillsyn av Styrmansgården och verksamheten. Den tillsynen resulterade också i en polisanmälan. Socialstyrelsen funderar också på att inleda granskning av de kommuner som inte haft koll på sina placerade missbrukare.

Mullsjö kommun, en av de lurade kommunerna polisanmälde också ägaren.

Även polis, åklagare och domare blev bestörta, att grovt kriminella släpps ut ur fängelset i förtid urholkar hela rättssystemet, menade de.

Bolaget Styrmansgården har nu gått i konkurs.

HAR PROJEKTET ANMÄLTS TILL PO, GRANSKNINGSNÄMNDEN ELLER ANNAN INSTANS?

Nej.

ANGE WEBBLÄNK TILL ARTIKLARNA/INSLAGEN/BOKPRESENTATION

http://svt.se/2.126701/1.2177278/familjehemsbluffen?lid=puff_2177556&lpos=lasMer

Om anmälan består av fler än tre delar skall innehållsförteckning över artiklarna/inslagen bifogas anmälan.

OM FLER ÄN TRE DELAR: ANGE VILKA TRE ARTIKLAR/INSLAG SOM BÄST BESKRIVER/GER EN BILD AV GRÄVET, SÅ SOM DE STÅR I INNEHÅLLSFÖRTECKNINGEN. INGEN MOTIVERING BEHÖVS.

BIDRAGET HAR ANMÄLTS AV:	TELEFON/E-POST TILL ANMÄLAREN:
Hans Peterson Hammer, huvudredaktör Västnytt	hans.peterson.hammer@svt.se
TELEFON/E-POST TILL NOMINERADE JOURNALISTER:	
Johanna Bäckström Lerneby, johanna.backstrom.lerneby@svt.se	